

Successionsordningen

Originalpublicering 2006-01-26

Eber Ohlsson

Nästan en grundlag

Successionsordningen är en av rikets grundlagar. Samma lag syntes, åtminstone förr, även gälla för tjänstetillsättningar inom kommunen.

När t.ex. en maskinist blivit befordrad till 2:e maskinmästare var denne predestinerad till att bli 1:e maskinmästare, då innehavaren av den högre tjänsten slutade eller gick i pension.

De få gånger successionsordningen bröts, var då pretendenten hade gjort någon grov förseelse, och i princip inte kunde kvarstanna i tjänsten.

Ledig tjänst

Då en tjänst blev ledig, måste den utannonseras, oavsett om utgången var given eller ej. Om förvaltningen då redan hade bestämt sig för vilken person de önskade ha på posten, blev utannonseringen endast anslagen på stadens officiella kungörelsetavla.

Risken för att en mer behörig skulle se anslaget och söka var då liten. När ansökningstiden gått ut, skedde den vanliga beredningen, varefter det upprättades en tjänsteskrivelse till gatunämnden. Här förordades då den önskade personen.

Gatunämnden beslöt i regel alltid enligt förslaget. Till undantagen hörde de fall, då den som fick tjänsten hade rätt partibok.

Tjänstetillsättning

Från mitten av 1950-talet och 20 år framåt var det stor rörlighet på tjänsterna inom de kommunala tekniska förvaltningarna. Skälet var högkonjunktur, kommunal expansion och brist på personal inom den tekniska sektorn.

Eftersom alla tjänstetillsättningar skulle beslutas av gatunämnden, blev det också många sådana ärenden i nämnden. Då alla formalia givetvis måste följas, åtgick det också för varje tjänstetillsättning en del tid från utannonsering till beslut.

Om tjänstetillsättningen då skedde internt, kom avsevärd tid att gå innan kedjans lägsta tjänst var tillsatt. Intern tillsättning innebar ju att en ny tjänst blev ledig, men att utannonsering och sedvanligt handläggande i bästa fall först kunde ske när nämnden hade beslutat om tillsättningen.

I tidsmässigt värsta fall fick man vänta tills den första tjänstetillsättningen vunnit laga kraft, innan den nya tjänsten kunde utannonseras och handläggas enligt reglementet. Hela förloppet kunde få en betydande tidsutdräkt.

Succession

För att vinna tid var det då inte ovanligt vid denna tid att utannonsering inte bara skedde av den tjänst som var ledig, utan även för pretendentens tjänst.

Ordalydelsen i utannonseringen för den andra tjänsten var då att tjänsten var ledig ”i händelse av succession”. Skribenten minns inte om det fanns tillfällen då succession förbereddes även för ett tredje led.

Formuleringen ändrades senare till ”under förutsättning att tjänsten blir ledig”. Även om formuleringen inte finns kvar idag, är det därmed inte sagt att successionsordningen är en förlegad företeelse.